

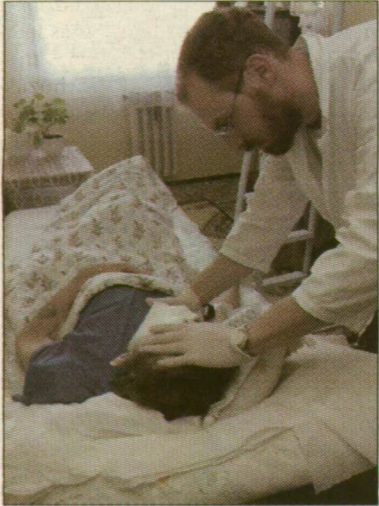
A megfizethetetlen segítség – ingyen

Ingyen gondozzák otthonukban a rákos betegeket a Hospice-szolgálat munkatársai. Az ápolói feladatok elvégzése mellett lelkileg is hatalmas segítséget nyújtanak a haldoklóknak és hozzátartozóiknak.

November óta működik Csongrád megyében a rákos betegeket és családjaikat segítő Hospice-szolgálat, de a lehetségesnél kevesebben igénylik a szolgálat segítségét. Holott Magyarországon a vezető halálokok között előkelő helyen állnak a daganatos betegségek, tehát sok a rászoruló. *Csernai Katalin*, az Otthoni Hospice Szolgálat vezetője úgy véli, talán még mindig nem tudják elegenden, szerveztük milyen támaszt nyújt a haldoklóknak és hozzátartozóiknak.

– A Hospice sokban hasonlít az otthoni szakápoláshoz, de plusz szolgáltatásokat is ad – mondta a szolgálatvezető. – Ilyen például, hogy dietetikust foglalkoztatunk, lehetőség van mentálhigiénés ápolásra, hogy az érintetteknek könnyebb legyen feldolgozniuk a halált, és segít a fájdalomcsillapításban jártas szakorvosunk is.

A Hospice-szolgálat lényege, hogy a végstádiumban lévő beteget otthonában ápolják, tehát utolsó hónapjait nem kell kórházban, más betegek között töltenie. Ez azonban nem 24 órás felügyeletet jelent, így feltétel, hogy az érintettet a családja is el tudja látni. A szolgálat munkatársai néhány órát töltenek a beteggel,

Sándort naponta látogatja a Hospice-szolgálat ápolója, Szabó Tibor

Fotó: Miskolczi Róbert

amely idő alatt például sebet kötöznek, infúziót adnak, vagy szondán keresztül táplálják a haldoklót. A szolgáltatás mindenki számára ingyenes, azt a társadalombiztosító finanszírozza.

Éva férjét január óta ápolja a Hospice-szolgálat. *Sándorról* három éve, egy foghúzáskor derült ki, hogy daganat van a koponyájában. Mostanra már a fél arca lyukas, plasztikai műtét pedig szőba sem jöhet a daganat miatt. Állapota miatt enni és inni sem tud, félf, hogy kiszárad. Ekkor keresett a felesége segítséget, így jutott el a szolgálathoz.

– Már másnap jött Tibor, aki azóta is mindennap a segítségünkre van – mesélte az asszony. – Nagyon aranyos és udvarias ember, és mindent megcsinál. Ha arra van szükség, megfürdeti, sőt meg is borotválja a férjemet, amellet, hogy átkötözi a sebét és beadja neki az infúziót. Sokszor segít elintézni is dolgokat, most például azt, hogy Sándornak lehessen gyomorszendája.

Szabó Tibor, a Hospice-szolgálat munkatársa néhány éve vesz részt aktívan az otthonápolásban.

– Szeretem ezt a munkát, mert nagyobb kihívás a klinikaihoz képest. Itt nem áll rendelkezésre annyi eszköz, ráadásul ha valami probléma adódik, azt is egyedül kell megoldani – mondta. A fiatalember egyébként nem érzi egyértelmű kudarcnak, hogy ápoljtai többsége meghal, hiszen tudja, hogy végstádiumú betegekkel foglalkozik. – Vannak apró sikerek, azoknak kell örülni. Ilyen, ha például a beteg megéli unokája születését, vagy mondjuk megnézheti még az év végi bizonyítványt.

Az ápoló azt mondta, a hozzátartozókkal legalább annyit kell foglalkozniuk, mint a beteggel: fel kell készíteni őket a halálra, és arra, hogyan viselkedjenek szeretettükkel az utolsó napokban. Javasolják, hogy intézzenek el mindent, és még véletlenül se éreztessek a még élő családtagjakkal, hogy máris siratják. Az a Hospice munkatársainak a feladata, hogy elérjék: az itt maradónak ne legyen rossz érzésük, hogy nem tettek meg minden tőlük telhetőt.

TIMÁR KRISZTA

Betört a Tisza a Sárgára

Teherautóra rakták és biztonságos helyre szállították a Kiskőrössi halászcserda hűtőit és technikai berendezéseit

Fotó: Karnok Csaba

Betört a víz a szegedi Sárga üdülőtelepre tegnap reggel. A tulajdonosok már korábban összehajtották értékeiket, a két halászcserda vezetője az utolsó pillanatig kivárt, de tegnap ők is elszállították a berendezés nagy részét.

Tegnap reggel már nem lehetett száraz lábbal bejutni a Sárga üdülőtelepen lévő Kiskőrössi halászcserdához. A Tisza lassan birtokába vette a területet. A csárda hátsó bejáratánál, az utca végében már homokzsákok álltak el a víz útját. A teherautóra egymás után pakolták föl a hatalmas hűtőket, technikai berendezéseket. A rámozást már szerda reggel elkezdtek.

– Az előrejelzések szerint nem megy hét méter fölé a víz. Kockázatok – mondta munka közben *Oláh Dezső*. Az étterem tulajdonosa ugyanis úgy döntött, hogy a berendezést – a székeket, asztalokat, a falon lévő képeket – nem viszi el. A csárdagazda, az Öreg Kőrössi tulajdonosával együtt, saját költségén 120 köbméter homokot, 2 ezer zsákot pakolt ki. – 1984 óta vagyok itt. Hozzászoktunk már. Ez a Tisza területe, ezért nem lehet ha-

ragadni a folyóra – fogalmazott *Oláh Dezső*, majd a kerthelyiségben megmutatta, mindössze néhány centi hiányzik, hogy a Tisza elöntse az udvart.

Miközben folyamatosan csörgött a telefonja és intézkedett, a vendéglátós elmondta, legjobban az bosszantja, hogy az előrejelzések szerint még emelkedik néhány centit a víz, de a jövő hét elejére, árpilis ötödikére már vissza is húzódik. Ez a néhány nap pedig nemcsak komoly bevételkiesést, de jelentős kiadásokat is jelent.

– Maradjatok még egy órát. Akkor már biztosan nem tudtok autóval kimenni – tette hozzá nevetve, mivel a vízszint további emelkedésével a közeli csatorna rövid időn belül megtelik vízzel, túlcsordul, s akkor mindenhol a Tisza az úr.

A töltés melletti utcában álló üdülők tulajdonosai már korábban kimenekítették értékeiket a víz elől. A legmélyebben fekvő épületek egyikének udvarából – csakúgy mint tavaly – ki kellett engedni a házörzöt, nehogy belefutadjon az egyre emelkedő vízbe. A kutyát nem félt a víztől, farkát csóválva szaladt bele a megduzzadt Tiszába.

– Akinek itt van a háza, az tudja, hogy ez árterület – mondta *Bucsek József*, aki harminc éve üdülőtulajdonos a Sárgán. Ő már nem mérgeződik.

Néhány házikkal följebb, ahova már csak a töltésoldalra felhajtvá jutunk el, egy Audi állt tengelyig a Tiszába merülve. Estére már félig ellepte a víz a drága kocsit és a Sárgát.

A. T. J.

TOVÁBBI ÁRADÁS SZEGEDNÉL

Tovább emelkedik a Tisza vízszintje – tegnap 668 centi volt Szegednél –, a hét végére, a jövő hét elejére elérheti a 700 centis magasságot a folyó. De ez még mindig csak első fokú árvízvédelmi készültséget tesz szükségessé, a másodfokú 750 centinél rendelnek el – tudtuk meg *Szunyog Zoltántól*, az Atikövizig ügyeletvezető-helyettesétől. A Hármas-Körös tegnap a szarvasi vízmércé szerint 658 centi volt, s csak nagyon lassan apad, mert az emelkedő Tisza visszaduzzasztó hatása erősen érvényesül. Itt is az első fokú készültség érvényes. A Maros Makónál 337 centi volt tegnap, s kissé még emelkedik, a készültségi fokozatot azonban már nem éri el.

A sertéstartók állítják: nem az adófizetők pénzéből kapnak jószágonként ezernyolcszáz forintot

Megtanultak örülni a nulla nyereségnek

Most körülbelül nullán leszünk, és ennek az elmúlt két év után örülni kellene – mondta lapunknak a minap egy sertésenyésztő. Hírlík, az érdekképviselet elégedetlen a legutóbbi békekötés eredményeivel. A kormánypárti képviselő úgy véli, ha a mostani takarmányárak idején sem piacképes egy hizlalda, később sem lesz az. Az ellenzéki arra figyelmeztet, a dán nemzeti támogatás többszöröse a magyarnak: így könnyű olcsón termelni.

Jószágonként ezernyolcszáz forintot támogatást kapnak a sertésenyésztők az adófizetők pénzéből, ezt kiharcolták a traktoros demonstráción. Vajon mit szeretnének még? – olvashatták az érintettek az egyik országos napilapban a kérdést. Ami egyszerű, jobban érthető, mint a termelők válasza: a jelölésért, az állatorvosi vizsgálatért, s a többi kötelező előírás révén háromezer forintot fizetnek hatósági földadatok-díját egy az egyben átvállalja az állam.

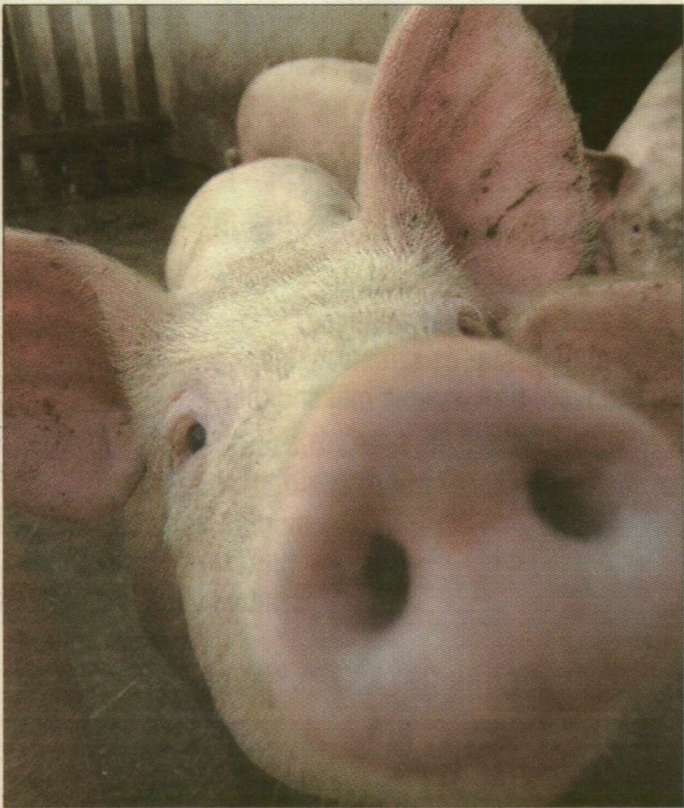
– Most körülbelül nullán leszünk, és ennek az elmúlt két év után örülni kellene – mondja kérdésünkre *Juhász László*. A háromszáz anyakocát tartó Csanádpalota Sertés Kft. ügyvezetője úgy látja, az elmúlt két évben volt a mélypont ebben az ágazatban az aszály és a

drága takarmányárak miatt. Akkor megtörtént, hogy egy-egy jószágon ötezer forintot veszteségük volt. A mostani, 280 forint körüli kilónkénti felvásárlási ár, és az alacsony takarmányár egyensúlyt teremtet. Várják az e héten megjelenő szabályozást, amiben az a bizonyos ezernyolcszáz forint majd benne lesz. Juhász László úgy látja, ez szerény eredmény, mégis meg kell becsülni. Persze, jó lenne kicsit jobban állni anyagilag. Mégpedig azért, mert néhány éven belül az uniós előírások miatt egy nyolcvan-százmillió forintos beruházásra lesz szükség a telepen: ez a hígrágya szakszerű kezeléséhez kell.

– Erre a hazai piac hosszú távú védelme érdekében nagyon oda kellene figyelnie a kormánynak, hiszen itt pár éven belül egy egész termelőtechnológiai reformnak kell lezajlania – véli *Farkas Sándor* fideszes országgyűlési képviselő, a fáb-

ánsebestényi Kinizsi Rt. igazgatója. Kérdésünkre hozzáteszi: a cégüknel szerencsére már ré-

gebben megszűnt ez az ágazat. Nem véletlen, hogy három-négy éve sok nagygazdaság

Tavaly még több mint ötmillió volt belőle, most egy éven belül három és fél millióra csökken a sertések száma

Illusztráció: Tésik Attila

bezárta sertéstelepét, mert a több tízmillió forint előteremtése nagyon nehéz. Farkas arra figyelmeztet, hogy bár az unióban van egységes támogatás, azt nem szabad elhinni, hogy a piacon egyenlő eséllyel indul mindenki, hiszen a dániai nemzeti támogatás többszöröse a magyarnak.

A Békés megyei MSZP-s országgyűlési képviselő, *Karsai József* viszont arra hívja fel a figyelmet, hogy ha a jelenlegi alacsony takarmányárak mellett sem hoz nyereséget a sertéstar-

tás, akkor később sem fog. A tenyésztőknek akkor kellett volna tüntetniük, amikor drága volt a kukorica és a búza. A képviselő megemlíti, a kormány nyolcvanszázalékos támogatást ad a hígrágya kezelését szolgáló berendezésekre, csak el kell készíteni, és be kell adni a pályázatot. Emiatt nem szűnhet meg egy magyar sertéstelep sem. Ugyanakkor azt ő is megjegyzi, nem normális jelenség, hogy mostanában alig kapni választási malacot, illetve lehet, de tízezer forintért, nagyon drágán. Ez pedig szokatlan jelenség.

A Magyar Sertéstartók Egyesületének elnöke, *Sákán Antal* úgy látja, a magyar állattartók azért vannak hátrányban, mert Nyugat-Európában a gabonatermesztést és az állattartást együtt segítik. Az a dán, holland gazda, aki saját takarmányát eteti a jószágaival, mindig előnyben lesz, mert a gabona – a földre kapott támogatások miatt – szinte ingyen van neki. Magyarországon másképp alakult, eltávolodott a két ágazat. Azért kellene mégis segíteni, mert a kettő összefügg: a gabonaválságok egyik fő oka is az, hogy drasztikusan csökkent a fölösleget elfogyasztó jószágállomány.

BAKOS ANDRÁS

A 3,5 MILLIÓ SERTÉS ORSZÁGA

Tény, hogy egyre kevesebb a disznó az országban, és nem csak a nagy telepek fölszámolódása miatt. A Magyar Sertéstartók Szövetségének adatai szerint tavaly még 5,2 millió sertés volt, egy éven belül három és fél millió alá csökken a számuk. Az algyői Juhász István, aki a háztáji gazdaságokban tartott jószágok fölvasárlásával foglalkozik, és takarmányboltot is működtet, úgy számolja, a nyolcvanas évek végén, kilencvenes évek elején hizlalt és leadott mennyiségnek alig tizenöt százalékát adják át most: az olcsó kukorica, búza egyszerűen nem fogy, annyira kevés a jószág.